

Kmečka trgovina

Ne uničujte gozdov in ne prodajajte pod ceno!

V zadnjem času so se po Slovenskih goricah pojavili razni nemški kupci hrastovega lesa. Kupejo samo mlado hrastovino in to po ceni, ki nikakor ne odgovarja. Opozorjamo kmetovalce, da naj ne izsekujejo po nepotrebnem mladih hrastovih nasadov. Hrastov les se rabi vedno za dom, poleg tega pa postaja iz dneva v dan redkejši. Če je že kdo primoran kaj prodati, naj ne prodaja pod ceno. Preden sklade kupčijo, se naj o ceni lesa vsestransko pouči. Dobro je še, če vpraša za nasvet kakšnega gozdnega izvedenca.

Perutnina

Naš domači trg za perutnino je povsem odvisen od izvoza. Ta je zadnje dneve zelo nazadval in s tem tudi povpraševanje po perutnini pri nas doma. Pa tudi dobro pitane mlade perutnine je že zelo malo. Trgovci so precej omejili nakupe, največ se je še iztrži na mestnih trgih. Mlada perutnina se plačuje od 9—10 din, stara pa 8—9 din. V Italijo smo izvozili v preteklem tednu 18.000 kg zaklane perutnine, v druge države pa ničesar.

Jajca

Povprečna cena v naši državi je 45 par po komadu. Povpraševanje je živahno, ponudba pa tudi, ker je blaga dosti na trgu. Mla zima je zelo vplivala na zgodnjo nesnost kokoši. Kakovost našega blaga je zadovoljiva. Jajca se izvažajo v Svico in Anglijo. Na italijanskem in čehoslovaškem trgu so začele cene padati, pa se je izvoz tja ustavil.

Kože, volna

Goveje sirove kože se plačujejo po 10 do 12 din 1 kg, telečje sirove po 12—14 din, svinjske sirove pa po 10 din. — Neoprana volna se plačuje različno po kakovosti od 10 do 20 din, oprana volna od 20 do 25 din za 1 kg.

Živina

Položaj v trgovini z živino je še tak, kot smo ga označili v prejšnjem tednu. Ni nobene živahnosti, cene so nekoliko popustile. Isti pojav pa beležijo tudi v drugih državah. Je pa to običajno tako vsako leto proti koncu zime. Z nastopajočo pomladjo se zopet vrača živahnost v živinsko trgovino. Povprečno se gibljejo cene v državi za prvovrstne volne med 5.25 do 5.75 din za 1 kg žive teže. Na naših zadnjih sejnih, na katerih je bil zaradi slabega vremena precej slab dogon, so bile dosežene sledeče cene:

V Ljubljani: voli 5.25—5.75, 4.50—5, 3.75 do 4.75 din; krave debele 4—5.25, klobasariče 2.25 do 3.50, teleta 7—8 din. Konji po kakovosti in velikosti 400—3500 din komad.

V Konjicah: voli 5.50, 4.75 in 4 din, telice 5, 4.50 in 4 din, krave 4.50, 4 in 2.50—3 din, teleta 6 in 4.50 din.

Na Pilštajnu: Prvovrstnih volov ni bilo na sejm, cene ostalih 5 in 4 din, telice 4.50 in 3.50, krave 4 in 3 din za 1 kg žive teže.

V Metliki: voli 4—5.50, krave 3—4 din za 1 kg žive teže.

V Kranju: voli II. vrste 5.25, III. vrste 4.75, telice 5.50, 5 in 4.75 din, krave 5, 4.75 in 4.50, teleta 7 in 6 din.

V Kamniku: voli 4—5.25, krave 3.50—5, junice in telice 4—5 din, teleta 6.50. — Konji lahki 4000—6000 din za komad.

Svinje

Trgovina s svinjami je živahnější kakor z govejo živino. Zlasti živahna je seveda v hrvaških in slavonskih krajih, od koder izvažajo pitane svinje v inozemstvo. Pa tudi pri nas gredo svinje, zlasti mladi prašički, zadnje dni dobro v denar.

Na ptujskem svinjskem sejmu so prodajali mlade prasce od 60—135 din komad, pršutarji od 6.25—7 din, debele svinje od 7.50—8 din in plemenske svinje od 5.75 do 6.25 din za 1 kg žive teže. — Na sejmu v Kranju so bili prašiči hrvaški špeharji po 10.25, pršutarji pa po 7.50 din. mlade prasce od 60 do 135 din komad, pršutarje 7 din, v Krškem so bili špeharji po 8—9 din, pršutarji 6.50—7.50 din. Na zagrebškem sejmu so bile debele svinje po 8.50—9.50, pršutarji pa po 7—8 din za 1 kg.

Dunajski prašičji sejem 15. februarja. Prignanih je bilo 6305 pršutarjev in 4426 špeharjev, skupno 10.731 glav, od tega iz Avstrije 3332, iz inozemstva pa 7399. Vse cene so oslabele za 2 do 5 grošev. Bile so naslednje: špeharji 1.58—1.59, srednjetežki 1.50—1.57, stari 1.40—1.45, kmečki 1.47—1.59, križani 1.46—1.48, pršutarji 1.30 do 1.58 šil. za 1 kg žive teže.

Mariborski trg

Na mariborski trg v soboto 19. februarja so pripeljali 99 zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12—13 din, slanina 13—14 din. Kmetje

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

V zapuščinskem postopanju zamožena imovina. A. B. Zagorje. Ako se je v zapuščinskem postopanju prikrila kakšna imovina ter so vsled tega prikrajšani nekateri dediči, tedaj naj — ako med dediči z lepega ne pride do pravične ureditve — stvar naznanijo zapuščinskemu sodišču. Seveda bi trebalo točno navesti posamezne skrite premičnine; nadalje, v katerem denarnem zavodu je imel pokojnik naložen denar (višino vloge na dan smrti bo moral zavod — ako Vam ni znano — na zadevno uradno povprašanje od strani zapuščinskega sodišča sam navesti), koliko je pokojnik posodil svojemu sorodniku (ime in naslov), koliko nekaterim dedičem. Vršiti se bo morala nato še ena zapuščinska razprava. Predlagajte, naj sodišče dolžnike in sodediče, ako bi tajili, eventualno zaslisi pod prisego. Ko bo zapuščinsko sodišče izdalo dodatno prisojilo, boste morali v primeru, da dolžniki in sodediči ne bi zlepega izplačali prikrajšanemu dediču nanj pripadajoči delež, tožiti imenovane pred rednim sodiščem.

Kaznovanje radi zamožena zapuščinska imovina. Isti. Kdor pri izpolnitvi smrtonice, pri prisegi nadomestujoči napovedi imovine ali napravi zapuščinskega inventarja vedoma zamožli kako imovino, spadajočo v zapuščino, se kaznuje radi prestopka davčnih predpisov od davčne oblasti in mora plačati tri- do šestkratno povisano dedno pristojbino. Pravica do kaznovanja zastara v petih letih. Navadno se pa ne da zanesljivo dokazati, da je kdo kaj vedoma zamožil, odnosno je davčna oblast pri upoštevanju raznih opravičil in izgovorov širokogrudna. — Kake nagrade za prijavitelje zadevnih predpisov ne določajo. Tudi o kaki zaplembi zamožane imovine, odnosno denarja ni določb. — Po splošnem kazenskem zakonu se navedeni primeri običajno ne kaznujejo, ker ne vsebujejo vseh zakonitih znakov utaje, odnosno prevare.

Ponovna cenitev zapuščinske imovine. A. B. Zagorje. Dva izmed sodedičev sta prosila sodna cenilca, naj zapuščino prav nizko cenita, in vplivala sta na ostale sodediče, da so nizko cenitev odobrili, in sicer z motivacijo, da se prihranijo takse in z obljubo, da bosta pozneje vso zapuščino prevzela za mnogo višjo ceno. V resnici je pa zapuščino prevzela vdova ter jo potem izročila navedenima sodedičema celo za nižjo ceno, nego je bila določena v zapuščinskem postopanju. — Ako imate gotovost, da bi novi, odnosno drugi cenilci zapuščino višje cenili, tedaj bi moral prikrajšani dedič zoper navedena sodediča naperiti odškodninsko tožbo, v kolikor sta ga sodediča z obljubo, pozneje prevzeti zapuščino za višjo (odnosno pravo) vrednost, pripravila do tega, da je v zapuščinskem postopanju odobrila nižjo cenitev, vsled česar je njemu prisojena dedščina manjša nego bi bila pri pravilni cenitvi. — Cenilni zapisnik si prikrajšani dedič, pa tudi njegov zakonski drug, lahko svobodno ogleda in prepiše pri zapuščinskem sodišču. Plačal bo kvečjemu 10 din takse za vpogled, ako je spis že končan. Prosi pa lahko, da mu sodišče samo pošlje prepis, pri čemer ima plačati za prepis 10 din takse, prošnjo pa je kolkovati s 5 din. — Stroške ponovne cenitve bosta plačala tožena sodediča, ako bosta pravdo zgubila, sicer pa tožeci prikrajšani dedič sam.

V koliko zakonski mož lahko zastopa svojo ženo in vlaga tožbe? N. V. pri Sv. J. Obč. državljski zakonik sicer določa, da ste obvezani svojo zakonsko ženo v vseh primerih zastopati, iz tega pa še ne izhaja Vaša upravičenost z njeno

so pripeljali sedem voz sena po 40—45, enega same 38, 12 voz krompirja 0.75—1.50 ter 18 voz čebule 3—4 din. Cesen 5—8, zelje 1—4, kislo 5 din, kisla repa 2, karfiola (1 kg) 8—10, hren 7—8 din, dalmatinska solata (1 kg) 8—10 din, radič (1 kg) 10—12, regrat 1, koleraba 0.25 do 1.50 din. Jabolka 3—6, hruške 5—6, celi orehi 6 din, luščeni 20. Na trgu je bilo sedem vreč pšenice po 1.75—2, šest rži 1.50—1.75, osem ječmene 1.50, deset koruze 1—1.50, šest ovs 0.75 do 1.25, sedem prosa 1.50—1.75, šest ajde 1—1.25, pet prosenega pšena 3.50—4, štiri ajdovega pšena 4.50—5, 11 flizla 1.50—2.50. Mleko 1.50—2, sirovo maslo 24, čajno 28—32, jajca 0.50—0.75, domači sir 8—10. Prinesli so 244 kokoši 20 do 25, 556 piščancev 25—60, štiri gosi 60, 11 puranov 35—70, pet rac 18—20, 14 domačih zajcev 10 do 20 din.

imovino in njenimi pravicami v vseh primerih svojevoljno razpolagati in vlagati tožbe brez njene pooblastila. — Ako Vaša žena še ni polnoletna in Vam je sodišče poverilo njeno skrbstvo, je Vaša oblast najbolj dalekosežna in potrebujete le v važnejših primerih nadvarstvene odobritve od strani sodišča; tožbe zamorete v tem primeru vlagati brez pooblastila od strani žene. Ako pa je žena polnopravna, tedaj velja le pravna domneva, in sicer dokler žena ni ugovarjala, da je Vam kot svojemu zakonitemu zastopniku poverila upravo svoje proste imovine. Poudarjamo, da le upravo; torej ste upravičeni le k ukrepi, ki spadajo normalno v okvir uprave in so gospodarsko smotreni. V tem okviru je Vaša oblast, v kolikor se tiče užikov in ne zadeva osnovne imovine, neomejena in ne potrebuje pooblastila ženinca. Le v slučaju kake pravde bi se morali izkazati s pravnim pooblastilom, ako bi tožili v njenem imenu. V kolikor pa bi kak ukrep zadeval osnovno imovino, odnoano presegal okvir redne premoženjske uprave, potrebujete posebno pooblastilo od strani žene za tiste posle, ka katere je posebno pooblastilo predpisano za pooblaščenca sploh (ako stvari odsvojite ali odplatno prevzamete, sklenete izposojila ali posojila, potegnute denar ali denarno vrednost, začnete pravde ali sklepate poravnave). Ako naj se dedščina nepogojno sprejme ali odkloni, napravi družabna pogodba, dajejo daritve, podeli komu oblast, da izbere razsodnika ali opuste pravice neodplatno, je pa potrebno posebno, za posamezni posel izdano pooblastilo. Občna, celo neomejena pooblastila zadostujejo v teh primerih le, ako je v pooblastilu izražena vrsta posla. — Ako bi v zadevah, ki jih omenjate, trebalo vložiti kako tožbo, je Vi brez ženinca pooblastila sami ne bi mogli.

Ali je ustna izjava obvezna. Isti. Ustna izjava je obvezna v vseh slučajih razen onih, kjer zahtevajo zakoniti predpisi pismeno obliko (pri prevzemu poročstva, menici, družabnih pogodbah), odnosno notarski zapis. Slednji je potreben za ženitne imovinske pogodbe; za pogodbe, sklenjene med zakonci; o kupu, menj, renti in posojilu, kakor tudi za priznanje dolga, ki ga napravi eden izmed zakoncev drugemu zakoncu; za potrdila o sprejemu dote; za pogodbe o daritvah brez dejanske izročitve; za vse listine o pravnih poslih med zakonci, ki jih osebnostno sklepajo slepi ali gluhi, ki ne znajo čitati, ali nemi, ki ne znajo pisati; za pogodbe o odgovedi dedni pravici in pogodbe o kupu dedščine, če nista pogodbi sprejeti na sodni zapisnik. — Potemtakem je ustna obljuba dedičev, izročiti sodediču del vsote, ki jo nameravajo izterjati (čeprav ni bila prijavljena v zapuščino), obvezna. Pismene izjave ne boste mogli izsiliti, ako se dediči niso zavezali, dati jo (pismeno). Ako bi dediči pozneje obljubo tajili, jo bo treba pač dokazati s pričami ali z zaslisanjem strank.

Dve davčni upravi terjata davek od iste žage. J. O. v L. Mariborska in prevaljska davčna uprava terjata od štirih posestnikov v mariborskem okraju plačilo prometnega davka od žag, ki stoje istotako le v mariborskem okraju. Eden izmed posestnikov se je lani pritožil in je prevaljska davčna uprava nato davek odpisala, letos pa zopet vse štiri enako terja. Na vprašanje, kako se naj obvarujete pred takim postopanjem, Vam svetujemo, da predvsem ne zamudite roka za pritožbo, ako Vam je dostavljen plačilni nalog; ako ste prejeli le ček, ni potrebna formalna pritožba; v obeh primerih pa prosite g. starejšino uprave, naj ukrene potrebno, da se ne bodo take očite napake ponavljale.

Spor o zaščiti in boljšem gmotnem položaju. V. R. D. Ste mali posestnik, leta 1930 ste si izposodili 3000 din proti 5% obrestim, posojilodajalca Vas doslej sploh ni terjala — niti za obresti, sedaj pa naenkrat terja vrnitev glavnice in plačilo obresti za vsa leta nazaj, grozi Vam s tožbo, in zaščite Vam noče priznati, češ, da je brez posestva. Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Glavni pogoj zaščite je, da ste se ob najetju posojila ter 26. septembra 1936 pečali s kmetijstvom kot glavnim poklicem ter da so Vaši obdavčeni dohodki izvirali pretežno iz kmetijstva. — Posojilodajalca bo morala predlagati, naj sodišče ugotovi, da se Vi nahajate v boljšem gmotnem položaju nego ona. Ni važno, ali obstoja premoženje Vaše upnice v nepremičninah ali v gotovini. Najbrž znaša vrednost Vašega malega posestva manj kot 27.000 din, odnosno vsaj ne več, zlasti, ako se upošteva vse Vaše dolgov. Ozirati se bo seveda tudi na to, s čim se bavi Vaša upnica in kolikšne dohodke ima, ali ima kaj nepreskrbljenih otrok in podobno. Ako bi sodišče odločilo, da se res nahajate v boljšem gmotnem položaju nego Vaša upnica, potem bi morali plačati celo terjatev s 5% obrestmi za zadnja tri leta. Zoper starejše obresti lahko ugovarjate zastaranje, ako jih niste priznali, odnosno jih objubili plačati med zastaralnim rokom ali po njegovem poteku. — Ako pa niste v boljšem gmotnem položaju, tedaj Vam mora upnica predvsem izročiti novo obveznico za do polovice znižani dolg ter znižane obresti (od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 ste dolžni plačati le 1% obresti, od 27. septembra 1936 naprej pa 3%). Ako ne bo sama hotela v popisanem obsegu znižati svoje terjatve, bo morala — na njen predlog — odločiti o tem sodišče. Šele ko dobite pravilno novo obveznico, boste morali plačati prva dva obroka (od dvanajstih). Ako ne bi obeh že zapadlih obrokov plačali potem, ko Vam je upnica dala še naknadni 15 dnevni rok, potem šele Vas zamore tožiti na plačilo in to celega še ne plačanega dolga, to je eventualno vseh 12 obrokov!

Dovolitev zopetne dražbe. F. Cvetko v T. Na javni dražbi ste izdražbali posestvo za najnižji ponudek. V sled pritožbe Priv. agrarne banke je okrožno sodišče podelitev domika razveljavilo ter je odredila ponovna dražba. Vprašate, ali se da proti ponovni dražbi kaj ukreniti in kako bi jo preprečili. — Proti odločbi okrožnega sodišča nimate Vi nobenega pravnega leka. V izvršilnem postopku so predvideni primeri, v katerih se res zamore sklep o domiku razveljaviti. — Ponovno dražbo bi se sicer moglo preprečiti, a — razen iz splošnih ustavitvenih razlogov — le v sledečih primerih: 1. ako se kaka tretja oseba (torej Vi) izjavi pripravljeno, prevzeti posestvo po taki ceni, ki presega njeno cenilno vrednost vsaj za eno četrtino, ako da primerno varnost in hkratu izreče, da je voljna prevzeti brez zaračuna na to

ceno vsa bremena, ki so bila ob določitvi cenilne vrednosti vzeta v poštev kot nadalje veljavna, in plačati vse stroške, ki zadevajo zavezanca, če nadalje privole v to ponudbo vse osebe, ki bi imele iz največjega ponudka kaj dobiti, ki so došle k razpravi o tej ponudbi in katerih zahteve niso brez vsega dvoma popolnoma krive s prevzemno ceno. — 2. Ako odkupi zastavni (hipotekarni) upnik izvršljivo terjatev, zavoljo katere se je dovolila dražba, in povrne obenem vse zavezanca zadevajoče stroške ter predlaga ustavitve dražbe; tak predlog lahko stavi tudi zahtevajoči upnik, kateri odkupi terjatve vseh drugih zahtevajočih upnikov in povrne vse zavezanca zadevajoče stroške. — 3. Ako ponudi zavezanec pred začetkom dražbe vsem zahtevajočim upnikom polno plačilo njih izvršljivih terjatev s pripadki vred in pa plačilo do tega časa nabranih stroškov dražbenega postopanja ter izroči za to potrebne denarne zneske sodniku, ki vodi dražbeni narok, ali pa jih položi pri sodišču in predlaga ustavitve, v kolikor niso stroški dražbenega postopanja še določeni, je izročiti v njih založbo kot zavarovanje znesek, ki ga določi sodnik.

Vračunanje od zapustnika sprejetih posojil in daril v dedni delež. P. F. v J. Imovinske naklonitve, ki jih je dedič sprejel iz premoženja zapustnika iz katerega drugega naslova nego dednega, se pri dedovanju temeljem dedne pogodbe ali testamenta vračunajo v dedni delež le, v kolikor je to zapustnik sam izrečno odredil. — Pri dednem nasledstvu temeljem zakona so k vračunanju primorani otroci in zakonski drug. Vračunanje so opravičeni zahtevati napram otrokom le otroci, napram zakonskemu drugu pa vsak sodeč. Otrokom se vračuna, kar je dal zapustnik za svojega življenja a) svoji hčeri ali vnukinji za doto (ne tudi, kar je dal za bala), b) svojem sinu ali vnuku za opremo, c) svojemu otroku neposredno za nastop službe ali kateregakoli obrta, d) kar je potrošil za plačilo dolgov polnoletnega otroka. — Kar so roditelji razen omenjenih primerov naklonili otroku, se smatra za daritev in se ne vračuna, ako si roditelji niso izrečno izgovorili povračila. — V kolikor pravite, da je zapustnik posodil otroku nek znesek ter dejal, da ga mora otrok vrniti le, ako bi zapustnik obubožal, po našem mnenju otrok ni dolžan plačati tega zneska v zapuščino, niti si ga pustiti vračunati v dedni delež. V kolikor je pa drugemu otroku denar »posodil« brez katerega pristavka, je to smatrati za pravo posojilo in ne za naklonitev. Zato mora dotični znesek plačati v zapuščino, odnosno smejo drugi otroci zahtevati, da se ga vračuna v dedni delež posojiljemalca. — Ako je dedič, ki ga omenjate, pri zapuščinski razpravi, odnosno dednem dogovoru soglašal s tem, da se njemu kaj vračuna ali da se kakemu sodečiču kaj ne vračuna, ne bo mogel sedaj ničesar ukreniti, v kolikor je to soglasje dal le radi neznanja zakonitih določil.

Oni pa, ki so rajali v brezskrbnem veselju, so se veselili do jutra. Objemali so se in se poljubovali. »Ni je oblasti nad nami, veselimo se!« — Ob jutranji zarji pa je privihral jezdec. »Bežite, ljudje!« je zaklical. »Cesarska vojska prihaja!«

(Dalje prihodnjič)

»Zamorec«

Pozno ponoči je prišel v hotel potnik, ki je malo pregloboko pogledal v kozarec, in hotel imeti prenočišče. Vrtar hotela mu je zatrjeval, da ni nobene prazne sobe na razpolago. Ker je pa potnik na vsak način hotel imeti vsaj posteljico, mu je rekel vrtar: »Če vam je vseeno, potem lahko spite v eni sobi z nekim zamorcem!« Potnik je bil s tem predlogom zadovoljen in je želel le, da bi se naspal, ker je moral zjutraj oditi po poslih, zato je še naročil vrtarju, naj ga pokliče ob šestih.

Potnik se je srečno prizibal v sobo in zagledal je na beli postelji spečega zamorca. Začel se je slačiti, toda tako neroden je bil pri tem delu, da je zbudil zamorca. Poleg tega se je pa izmorca še norčeval. Zamorec je ostal mirno v postelji, studiral pa je, kako bi pijančka izplačal za smešenje. Pa jo je pogruntal.

Pijanček se je skotalil v posteljo in takoj krepko zaspal. Sedaj je pa šel zamorec na delo. Vzel je škatio za blisk in namazal spečega potnika po obrazu, vratu in rokah, nato se je pa spet vlegel in zaspal.

Zjutraj ob šestih. V sobo vstopi vrtar in zakliče: »Gospod, ura je šest. Vstati morate, da ne zamudite vlak!«

Potnik je planil še ves vrtoglav pokonci, se hitro oblekel in obul ter skočil po stopnicah v vežo. V veži pa zagleda v zrcalu »zamorca« in se raztogoti: »Reva zmešana vrtarska! Poklical je zamorca namesto mene!« — in odšel nazaj spat...

Kdo je več zaslužil

Neki bogataš, ki je imel denarja kot črepij, je ponosno pripovedoval svojemu prijatelju: »Ko sem si jaz začel služiti kruh, nisem imel v žepu prebite pare.«

Prijatelj, ki je bil prav tako milijonar, je odgovoril: »Z menoj je bilo pa še slabše. Ko sem si jaz začel služiti kruh, sem bil pa takšen revež, da nisem imel niti žepa!«

Skrivalnica

Zajec je tekel čez pot. — Kje je?

Našim malčkom

Matiažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Odnekod se je vzel še godec in zapiskal veselo pesem na svoj mreh. Židane volje so bili kmetje in lahkinih nog. Premagalo jih je veselje in pozno v noč so plesali.

Mnogi pa so se okoristili, skrivaj so napolnili svoje bisage in vreče z vsem, kar jim je prišlo pod roko, in jo kar moči urno odpotali domov. »Bom zastoj življenje stavljal na kocko, kali?« si je mislil ta ali oni in si tlačil žepe.